

skulde gennemføres ved Underretterne, ville være af en noget anden Bessaffenhed end de, der for Tiden have til Raadighed ved de nuværende Underretter, forsaavidt man tager Hensyn til Dommerne; men det lader sig ikke nægte, at Sagen kan have nogen Betænkelse, naar man seer hen til Sagførerne. Medens Ministeriet ikke skjønner, at der med Hensyn til de Ulemper, som maatte berygtes at ville flyde af Mangel i denne Retning, vilde vindes Noget synderligt ved at aabne en friere Afgang til Sagførervirksomheden ved Underretterne — hvilket iøvrigt, forsaavidt dertil findes Trang, meget vel kunde skee forinden nuværende Lov træder i Virksomhed — fordi det efter Forholdenes Bessaffenhed, navnlig de ringe Udgifter til Erhverv, som en saadan Stilling frembyder, ikke vil kunne ventes, at store Kræfter derved ville blive tilførte denne Stand, holder man for, at der i alt Fald for en Del kunde raades Bod paa de berygtede Ulemper derved, at de offentlige Anklagere kunne tages fra en Klasse af Embedsmænd, som ved deres øvrige Beskjæftigelse opnaae Øvelse i at udføre et saadant Hverv.

Det skjønnes ikke, hvorledes det skulde være muligt at bevare den nuværende Fremgangsmaade i Straffesager, som behandles ved Underretterne, medens man indfører Anklagerettersgang med Offentlighed og Mundtlighed ved Rævningerretterne; endog affeet fra de Betæneligheder, som en saa forskjelligartet Behandlingsmaade af den samme Slags Sager i og for sig frembyder.

Efter nuværende Udkast er Dommerens Stilling under Forundersøgelsen i det Hele ordnet efter Anklagerettersgangens Grundsætninger; han optræder kun som Dommer under en offentlig Forhandling, medens de Forretninger, der vedkomme Anklagemyndigheden, ere overdragne særlige Embedsmænd. Under Behandlingen af andre Straffesager skulde han derimod som hidtil optræde som Inkvisitor; det vil sige som Anklager, Forsvarer og Dommer i een Person. Det maa vistnok bevises, at den samme Mand vil kunne optræde paa en saa forskjellig Maade efter Sagens forskjellige Bessaffenhed; det er

mere end rimeligt, at hans Stilling som Dommer under Forundersøgelsen vil blive paavirket af hans Optræden i andre Sager; dette vil igjen yttre sin Indflydelse paa Gangen af Hovedforhandlingen; og Inkvisitionsprincippet, mod hvilket Folketingets Udvalg gjentagende og stærkt har udtalt sig, vil ad denne Vej efterhaanden vinde sin gamle Indflydelse tilbage. I Særdeleshed vil Forholdet stille sig yderst uheldigt, naar det under Forundersøgelsens Gang viser sig, at Sagen ikke hører under Rævningerrettens Afgjørelse. Den Sigtede maa da pludselig gaae over til at blive Inkvisit; medens der hidtil har været iagttaget den yderste Barsomhed med at forhøre ham, og alle Bestræbelser for at afvinde ham en Tilstaaelse ere stemplede som ulovlige, saa bliver det nu paa engang Dommerens væsentligste Pligt at frembringe en saadan Tilstaaelse — selvfølgelig ved lovlige Midler. — Dørene, som hidtil have staaet aabne, blive nu lukkede, Politiet, der hidtil selvstændig har virket for Tilveiebringelsen af de fornødne Oplysninger, træder tilbage og bliver kun et tjenende Redskab for Dommeren. Det forekommer Ministeriet, at en saadan Ordning vil være vanskelig nok at forstaae for dem, der skulle bringe Loven i Anvendelse, men at den vil blive fuldkommen uforstaaelig ikke blot for dem, der sigtes for at have begaaet Lovovertrædelser, men ogsaa for hele den øvrige Befolkning. Men hertil kommer endnu, at de store Principer, som ligge til Grund for Rettergangen ved Rævninger, Anklageprincippet, Offentlighed og Mundtlighed, først ret vilde trænge ind i Folket, naar de komme til Anvendelse ikke blot i de vigtigere Sager og ved sjældnere Leiligheder, men i alle Sager og saa at sige hver Dag, saa at man tilsidst vænner sig til den Forestilling, at en Sag ikke kan behandles paa nogen anden Maade.

I Genhold til alt det saaledes Udviklede maa Ministeriet holde for, at Anklagerettersgang med Offentlighed og Mundtlighed bør gennemføres ved Underretterne paa samme Tid, som Rævningerretter indføres, og man kan ikke andet end antage, at en Del af de Vanskeligheder, som en saadan Ordning frembyder, kunne hæves, dels ved at foreskrive en simplere og hurtigere